



थलारा गाउँपालिकाका श्रद्धेय अध्यक्ष श्री प्रकाश बहादुर रोकायाज्यूले थलारा गाउँपालिकाको
गाउँ सभालाई गर्नुभएको सम्बोधन



आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को
नीति तथा कार्यक्रम

थलारा गाउँपालिका
खोली, बझाङ
सुदूरपश्चिम, नेपाल
२०८२ असार ४

कृषि, शिक्षा, पर्यटन र पूर्वाधार थलाराको गाउँपालिकाको समृद्धिको आधार

यस गरिमामय गाउँसभाका सदस्यहरु,

थलारा गाउँपालिकाको पन्ध्रौँ गाउँसभा समक्ष आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहँदा खुसी लागेको छ । सर्वप्रथम नेपालमा राजनैतिक परिवर्तन तथा सङ्घीय लोकतन्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने महान सहिदहरुप्रति हार्दिक श्रद्धासुमन प्रकट गर्न चाहन्छु ।

वर्तमान नेपालको संविधानले संघीय शासन व्यवस्थालाई आत्मसाथ गरे संगै ३ तहका सरकारको परिकल्पना अनुसार स्थापित स्थानीय तहलाई संविधानको अनुसूची ८ र ९ मा उल्लिखित विभिन्न अधिकारहरु प्राप्त भएका छन । उल्लिखित अधिकार क्षेत्रको अभ्यास गर्दै आम नागरिकको नजिकको अभिभावक को रुपमा रही नागरिकको आवश्यकता र चाहना बमोजिम आफ्ना कामकारबाहीहरु सञ्चालन गर्दै आम नागरिकमा सुशासनको प्रत्याभुति गर्दै नजिकको अभिभावकत्व दिलाउने दायित्व स्थानीय तहको रहन्छ।

थलारा आफैमा बिशिष्ट पहिचान बोकेको महत्वपूर्ण धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्र खप्तड राष्ट्रिय निकुन्ज अनुपम कोशेली लिएर बाँचिरहेको प्रकृतिको जैविक विविधताका साथै सुन्दर रमणिय फाँटहरु साईपाल हिमालको हिमश्रृंखलाको कोखबाट बगिरहेको सेती नदीको तटसँग जोडिएको, प्राकृतिक स्रोत साधनले भरीपूर्ण संभाव्यता बोकेको क्षेत्र हो । उपलब्ध उल्लेखित स्रोत साधनहरुको पहिचान गरी उपयोग र प्रयोग गर्न सके पालिका आर्थिक समुन्नतिको मार्गमा अगाडी बढ्ने सम्भावना बोकेको छ।

गाउँपालिका स्थापना भएको नवौँ बर्षमा आइपुग्दा थलारा गाउँपालिका भित्र केही महत्वपूर्ण उपलब्धीहरु हासिल भएका छन्। सबै वडामा सडक यातायत सञ्जाल, खानेपानी, सिचाइ, सञ्चार, विद्युत, कृषि, शैक्षिक पूर्वाधार र स्वास्थ्य सेवाका क्षेत्रमा उल्लेख्य उपलब्धी हासिल हासिल भएको छ। यथापी कतिपय टोलमा राष्ट्रिय विद्युत लाइन विस्तार गर्न अझै बाँकी रहेको छ। पर्यटन पूर्वाधार निर्माणको कार्य निरन्तर रुपमा अगाडी बढिरहेकै छ।

शिक्षा स्वास्थ्य, कृषि, उद्यम जस्ता क्षेत्रमा जे जस्ता उपलब्धी हासिल भएपनि अझै थप प्रभावकारी बनाउन हाम्रो निरन्तर प्रयास जारी नै रहने छ। सिपमूलक तालिमको माध्यमबाट रोजगारी सिर्जना गर्ने उद्देश्य अनुरूप सबै वडामा नयाँ उद्यमी तयार गरी व्यवसायिक उद्यमी बनाउने काम भएको छ।

१० सैयाको आधारभूत अस्पताल निर्माणका लागि जग्गा प्राप्ति र विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार भइसको छ भने पूर्वाधार निर्माणको कार्य अगाडी बढाउन स्रोत सुनिश्चितताका लागि संघीय सरकारको स्वास्थ्य मन्त्रालयलाई अनुरोध गरिएको छ।

औद्योगिक ग्राम निर्माणका लागि जग्गा प्राप्ति र पूर्व सम्भाव्यता अध्ययनको कार्य भइरहेको छ आगामी आर्थिक बर्षमा पूर्वाधार निर्माण कार्य प्रारम्भ हुने विश्वास लिएको छ।

विद्यालयहरुको घेरबार निर्माण अधिकांश विद्यालयहरुमा सम्पन्न भएको छ भने बाँकी रहेका विद्यालयमा १ बर्ष भित्र सम्पन्न हुने विश्वास लिएको छ।

सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध गाउँपालिका निर्माण गर्ने हामी सबैको संकल्प, समस्त गाउँपालिका वासीको समृद्धिको चाहाना र हामीले निर्वाचनका क्रममा जनता सामु जाहेर गरेका प्रतिवद्धताहरु पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ. व. २०८२/०८३ को नीति तथा कार्यक्रमलाई केन्द्रित गरेका छौं। यसको लागि पालिकाको आवश्यकता र दीगो विकासको राष्ट्रिय लक्ष्यहरुको स्थानीयकरण गर्दै गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहित स्थानीय स्रोतको पहिचान र परिचालन गरी समावेशी, जलवायु उत्थानशील तथा दीगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत समृद्ध थलारा र सुखी थलारा बासीको लक्ष्य हासिल गर्न बहुतह तथा बहुपक्षिय समन्वय र सहकार्यका माध्यमबाट विकास गरिनेछ।

उपलब्ध अवसर तथा चुनौती दुबैका माझबाट अगाडी बढ्दै सबल पक्षको सुदृढीकरण तथा चुनौतीलाई अवसरको रुपमा लिई उपलब्ध स्रोत साधनको प्रभावकारी परिचालन गरी थलारा बासीले गर्व र अपनत्व बोध गर्न सक्ने अवस्था र व्यवस्थाको विकास र उपलब्धी हासिल हुने दिशातिर हाम्रा नीति तथा कार्यक्रमहरु अभिमुख हुने कुरामा हामी विश्वस्त छौ।

गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,

थलारा गाउँपालिकाको आ.व.२०८२/०८३ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा देहायका आधारहरु लिइएको छ:-

- नेपालको संविधानको प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीति, स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारका बिषयहरु
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४, अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- संघीय तथा प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति तथा कार्यक्रम, कानून तथा मापदण्डहरु,
- संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको आवधिक विकास योजना, दीगो विकासका लक्ष्य प्राप्तिका लागि राज्यले जाहेर गरेका प्रतिवद्धताहरु,
- हामीले निर्वाचनको क्रममा जनतासामु व्यक्त गरिएका प्रतिवद्धताहरु,
- विगतका आर्थिक वर्षहरुमा थलारा गाउँपालिकाले लिएका नीति कार्यक्रम तथा योजनाहरु, बस्ती स्तरबाट आएका सुझावहरु,
- विभिन्न राजनैतिक दलहरु, संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरु, गाउँपालिकाबासी सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरुले विभिन्न माध्यमबाट दिनु भएका सल्लाह तथा सुझावहरु
- उपलब्ध स्रोत साधन, विकासका अन्तरसम्बन्धित विषयहरु
- संघ र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक नीतिहरु,

लगायत नीति तथा कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा सरोकारवालाहरुबाट आएका राय, सुझाव र सल्लाहलाई प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमका महत्वपूर्ण आधारका रुपमा ग्रहण गरिएको छ।

गाउँसभा सदस्यहरु,

अब म थलारा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम यस सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

सामाजिक विकास

१. शिक्षा

१. पछिल्लो समय सामुदायिक विद्यालयहरुमा घटिरहेको विद्यार्थी सङ्ख्या चिन्ताको बिषय बनिरहेको छ। यसरी हाम्रा दुर्गम स्थानका सामुदायिक विद्यालयहरुमा विद्यार्थी सङ्ख्या घट्नुको कारण बारे आवश्यक अध्ययन बिश्लेषण गरी रणनीतिक योजना तयार गरिनेछ। सामुदायिक विद्यालयप्रति विद्यार्थी र अभिभावकको विश्वासको वातावरण अभिवृद्धि गर्न शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा जोड दिइनेछ।
२. विद्यालय उमेर समुहका सबै बालबालिकाहरुलाई अनिवार्य विद्यालयमा भर्ना र आधारभूत तहसम्म अनिवार्य शिक्षाको पहुँच सुनिश्चितता गरिनेछ ।
३. विद्यालयको प्रशासनिक तथा शिक्षण सिकाइ कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सामुदायिक विद्यालयहरुमा इन्टरनेट, पर्याप्त फर्निचर, विज्ञान प्रयोगशाला, पुस्तकालय, कम्प्युटर तथा स्मार्ट बोर्ड जस्ता शैक्षिक पूर्वाधार विस्तार गर्दै लगिनेछ।
४. गरिव, विपन्न तथा जेहेन्दार विद्यार्थीलाई दिदै आएको छात्रवृत्ति कार्यक्रम तथा प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि दिँदै आएको छात्रवृत्तिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५. टुहुरा बालकालिकालाई निःशुल्क पठन पाठनको व्यवस्था गरी पालिकाले अभिभावकत्व ग्रहण गर्ने नीतिलाई थप विस्तार गरी प्रभावकारी बनाईने छ । साथै आमा बुवा विहिन SEE परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने दुई जना विद्यार्थी(एक छात्र/एक छात्रा)लाई उच्च शिक्षा अध्ययन गर्न छात्रवृत्ति दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
६. विद्यार्थीहरुमा लुकेर रहेको प्रतिभालाई प्रष्फुटन, पहिचान र प्रवर्द्धन गर्न वडा तथा पालिका स्तरीय विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा अगाडी बढाईने छ ।
७. शिक्षकहरुको क्षमता विकास र वृत्ति विकासका लागि विभिन्न पेशागत तथा पुनर्ताजगी तालिमको व्यवस्था गरी शैक्षिक गुणस्तरमा सुधारको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
८. महिनावारीका कारण विद्यालयमा अनुपस्थित रहने अवस्थालाई निरुत्साहित गर्न सामुदायिक विद्यालयहरुमा सेनिटरी प्याड वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै थप प्रभावकारी बनाईने छ । साथै सेनिटरी प्याड डिस्पोजल मेसिनको समेत व्यवस्थापन गरिनेछ।
९. प्रत्येक विद्यालयको निरन्तर, प्रभावकारी तथा नतिजामुलक ढंगले अनिवार्य रुपमा अनुगमन गर्ने प्रणालीको विकास गर्दै शैक्षिक गुणस्तर सुधारलाई अभियानको रुपमा संचालन गरिनेछ । साथै शैक्षिक नतिजा तथा पेशा प्रतिको जिम्मेवारी निर्वाहको अवस्था जस्ता मापदण्ड निर्धारण गरी शिक्षकलाई पुरस्कार तथा दण्ड गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

१०. स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यान्वयनको पक्षलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक सन्दर्भ सामाग्रीहरूको निर्माण तथा संकलन गरी प्रत्येक विद्यालयमा उपलब्ध गराइने व्यवस्था मिलाइने छ ।
११. सामुदायिक सिकाई केन्द्रलाई वडा कार्यालयसंगको समन्वयमा व्यवस्थित तथा प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिने छ ।
१२. सामुदायिक विद्यालयमा कम्तिमा ६-१० अध्ययन गरी SEE परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा (A+) ल्याउने विद्यार्थी र सम्बन्धित विद्यालयलाई नगद पुरस्कार सहित सम्मान तथा प्रोत्साहन गरिने छ । कक्षा ८ उत्तिर्ण परीक्षामा पालिका भरी प्रथम, द्वितीय र तृतीय हुने विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कृत गरिने छ ।
१३. विद्यालय कर्मचारीहरूको कार्यबोझ, हालसम्म गरेको काम तथा पाईरहेको पारिश्रमिक समेतलाई मध्येनजर गर्दै कानुन बमोजिम सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्थाका मिलाइनेछ ।
१४. विद्यालय शिक्षालाई बहुआयामिक बनाउन अतिथि शिक्षक कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
१५. विद्यार्थीको अध्ययन सिपको विकास, सृजनशिलता अभिवृद्धि तथा अतिरिक्त व्यक्तित्व विकासको लागि गैरसरकारी संस्थाहरूको सहकार्यमा पढाई मेला कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
१६. किशोर किशोरी छात्र छात्राहरूमा देखापर्ने शारीरिक, मानसिक र संवेगात्मक समस्यालाई मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्य चौकी, आयुर्वेद औषधालय तथा अन्य संघ संस्थासंगको सहकार्यमा विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाई संचालन गरिने छ ।
१७. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधारको लागि सरोकारवालहरूसंग छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमलाई सघन बनाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१८. कक्षा ५ र ८ को बार्षिक परीक्षालाई पालिकास्तरीय बनाईने तथा कक्षा ४-९ को परीक्षा प्रणालीलाई एकरूपता कायम गरिनेछ ।
१९. सबै सामुदायिक विद्यालयका सिकाई क्रियाकलापमा समानता तथा एकरूपता कायम गर्न बार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर प्रकाशित गरी लागु गरिने छ ।
२०. एक विद्यालय एक बगैचा कार्यक्रमलाई क्रमशः कार्यान्वयन गरिदै लगिने छ ।
२१. भुकम्प, हावाहुरी लगायतको प्राकृतिक प्रकोपबाट क्षतिग्रस्त विद्यालयको पुनःनिर्माणको कार्यलाई संघीय तथा प्रदेश सरकारसंगको सहकार्यमा अगाडी बढाईनेछ
२२. अन्य गैरसरकारी संघ संस्थासंगको साझेदारी र सहकार्यमा विद्यालय दिवाखाजा कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाईने छ ।
२३. विद्यार्थी संख्या, भौगोलिक दुरीका आधारमा विद्यालय शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा विद्यार्थी संख्या न्यून भएका विद्यालयमा गाउँपालिकाबाट दिइदै आएको शिक्षक अनुदान कटौती गर्दै लगिनेछ ।

२. युवा तथा खेलकुद

१. युवा जनशक्तिलाई उद्यम संलग्न गराई स्वरोजगार एवम् आत्मनिर्भर बनाउन उद्यमशिलतामा युवालाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ।
२. युवाहरूलाई लागु पदार्थ दुर्व्यसनी तथा कुलतबाट बचाउन युवाक्लवहरू परिचालन गरी लागु औषध सेवन तथा दुर्व्यसन विरुद्धका जनचेतनामूलक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिने छ।
३. राष्ट्रपति रनिडशिल्ड प्रतियोगिता, अन्तरविद्यालय अतिरिक्त क्रियाकलाप, वडास्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता जस्ता खेलकुद प्रतियोगिताहरू मार्फत खेलाडी उत्पादनको प्लेटफर्म निर्माण गरिनेछ।
४. प्रत्येक वडामा खेलकुद मैदान निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिदै प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग सहकार्यका लागि प्रस्ताव गरिने छ।
५. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय खेलकुद प्रतियोगितामा पदक हासिल गर्ने खेलाडीहरूलाई प्रोत्साहन एव पुरस्कृत गरिने छ।
६. स्थानीय रोजगार संवाद मञ्चलाई सक्रिय बनाई स्थानीय तहमा रहेका रोजगारीका अवसर तथा सम्भावनाहरूको पहिचान गरी आन्तरिक रोजगारीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

३. स्वास्थ्य

१. गाउँपालिकामा १० शैयाको अस्पताल स्थापना गर्ने राष्ट्रिय नीति अनुरूप आधारभुत अस्पताल निर्माणलाई प्राथमिकतामा राखी संघीय सरकारसँग सहकार्यमा निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिने छ। साथै भूकम्पले भत्किएका स्वास्थ्य संस्था पुन निर्माण गरिनेछ।
२. क्षयरोग मुक्त पालिका अभियानका कार्यक्रमका साथै कुष्ठरोग, मलेरिया, कलाजार, डेङ्गु र स्क्रब टाईफस लगायतका सरुवा रोगहरूको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिने छ। पालिकामा रहेका माईक्रोस्कोपि सेन्टरहरूको गुणस्तर सुधारका लागि आवश्यक सामग्रीहरू उपलब्ध गराइने छ।
३. नसर्ने रोगहरू र मानसिक स्वास्थ्य समस्या भएका व्यक्तिहरूको समयमै पहिचान गरी परामर्श र उपचार सेवा पाउने व्यवस्था मिलाइने छ। ज्येष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्यलाई विशेष प्राथमिकता दिदै ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई घर घरमा गई स्वास्थ्य परीक्षण गर्नका लागि मासिक रुपमा संचालन गरिदै आएको “ **ज्येष्ठ नागरिकलाई घरघरमा स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम** ” को दायरा विस्तार गरिने छ।
४. सुनौला १००० दिन भित्रका बच्चाहरू तथा आमाको पोषण अवस्थालाई सुधार गर्न, बालबालिकालाई कुपोषण बाट बचाउन पोषण सम्बन्धि विविध सचेतनामूलक कार्यक्रम गरिने छ। स्वास्थ्य आमा समुहको मासिक बैठकमा स्वास्थ्यकर्मीहरूको अनिवार्य उपस्थिति गराई पोषण सम्बन्धी छलफल गराई तरकारी लगायत हरिया सागपात उत्पादनमा जोड दिन कृषि विकास शाखासँग सहकार्य गरी कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने छ। “ **विद्यालय स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम** ” लाई थप सुधार गरिदै लगिने छ। पोषणमैत्री स्वास्थ्य संस्था, पोषणमैत्री

वडा र पालिका घोषणाका लागि आवश्यक सुचकहरु हाँसिल गर्न समुदायस्तरमा पोषण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

५. मातृ तथा शिशु मृत्युदर घटाउन संस्थागत प्रसुती लाई प्रोत्साहन गरी घरमा हुने प्रसुतीलाई शन्य बनाउन बर्थिङ सेन्टरहरुलाई थप सुदृढ गरिदै लगिनेछ र यसका साथै पालिका अन्तर्गतका बर्थिङसेन्टरबाट गर्तवती, प्रसुती र सुत्केरी अवस्थामा जटिलता भई नजिकको CEONC सेन्टर सम्म प्रेषण गर्नुपरेमा सेवाग्राहीलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स उपलब्ध गराईने छ । नियमित खोप सेवा सुदृढीकरण गर्दै पूर्ण खोप सुनिश्चितता, निरन्तरता र दिगोपना वडा तथा पालिका घोषणा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ ।
६. समुदाय स्तरको स्वास्थ्य सुधारका लागि महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको भूमिकालाई उच्च मुल्यांकन गर्दै खोप, गाउँघर क्लिनिक, स्वास्थ्य आमासमुहको नियमित बैठक लगायतका कार्यक्रममा थप सक्रियता बढाउन प्रयत्न गरिनेछ ।
७. गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट निःशुल्क वितरण गरिने औषधीहरु नियमित तथा पर्याप्त मात्रामा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाईने छ । स्वास्थ्य संस्था र बर्थिङसेन्टरहरुमा चाहिने आवश्यक औजार उपकरणहरुको व्यवस्था मिलाईने छ ।
८. स्वास्थ्य संस्थाहरुको अभिलेख तथा प्रतिबेदन लाई चुस्त दुरुस्त बनाउन नियमित मासिक बैठक बसी अभिलेख तथा प्रतिबेदन सम्बन्धी छलफल गर्ने पद्धतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । पालिकामा रहेका १० बटै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा ईन्टरनेट सेवा विस्तार गरिने छ ।
९. महामारी तथा विपदको अवस्थामा आवश्यक कार्य गर्न पालिका स्तरीय द्रुत प्रतिकार्य टोली (RRT) तयारी राख्नुका साथै आवश्यक औषधी तथा सामग्रीहरुको व्यवस्था गरिने छ ।
१०. शरीरलाई स्वस्थ र सक्रिय बनाई रोगहरु लाग्नबाट बच्न योग शिक्षालाई बढवा दिनुका साथै स्वस्थकर जीवन शैली अपनाउने स्वस्थकर खाना खाने बारे जनचेतना अभियान संचालन गरिने छ ।
११. आयुर्वेदिक उपचार पद्धतिको सेवा विस्तारका लागि प्रत्येक वडामा मासिक घुम्ति क्लिनिक संचालन गरिनेछ ।

४.लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

१. लैङ्गिक विभेद अन्त्य गर्दै लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमलाई बिशेष प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२. महिला तथा दलित विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव अन्त्य गरी सामाजिक न्याय सहितको समतामुलक समाज निर्माणका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३. बालबालिकामाथिको दुर्व्यवहार, महिला हिंसा, घरेलु हिंसा, बलत्कार, छुवाछुत, लागुपदार्थ दुर्व्यसन, छाउपडी जस्ता सामाजिक विकृति तथा विसंगतिको अन्त्य गरिनेछ ।

४. नेपाल सरकारले तोके बमोजिम दिँदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई सहज र पहुँचयोग्य बनाउन बैंकसँगको समन्वयमा प्रत्येक वडामा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण शिविर संचालनको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. महिला उद्यमशिलता विकासका लागि महिलाद्वारा प्रवर्द्धित व्यवसायलाई बिशेष प्रोत्साहन गरिनेछ ।
६. गर्भवती महिलाहरुको लागि आमा सुरक्षा कार्यक्रम र नवजात शिशुको लागि पोषण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५. खानेपानी तथा सरसफाई

१. खानेपानीको सहज पहुँच पुग्न नसकेका वस्तीका सबै नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानीको पहुँचमा ल्याउन खानेपानी आयोजनाको निर्माण तथा मर्मत सम्भारका आयोजनाहरु संचालन गरिनेछ ।
२. संचालित खानेपानी योजनाको मर्मत सम्भार, संरक्षण तथा दिगोपना कायम गर्न खानेपानी उपभोक्ता समितिलाई जिम्मेवार बनाई आयोजनागत मर्मत सम्भार कोषको स्थापना र मर्मत सम्भारकर्ताको व्यवस्था गरिनेछ।
३. पानीको मुहान तथा जलाधार संरक्षण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाई पानीको गुणस्तर परीक्षण गरिनेछ।
४. संचालित खानेपानी योजनाको दिगोपनाको लागि मुहान संरक्षण, मुहान वरिपरी वृक्षारोपण, मर्मत सम्भार, ढल निकास, डम्पिङ्ग साइट निर्माणका कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाईने छ ।
५. गाउँपालिकाले तयार गरेको जलउपयोग गुरुयोजनालाई समीक्षा गर्दै विद्यमान सबै खाले खानेपानी, सिँचाई लगायतका जलस्रोतसँग सम्बन्धित योजनाहरुको सञ्चालन तथा व्यवस्थापकीय अवस्था अद्यावधिक गरी सबै समितिहरुलाई जलस्रोत नियमावली बमोजिम दर्ता एवम् अद्यावधिक र नवीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाई गाउँपालिका स्तरमा अभिलेख व्यवस्थित गरिनेछ ।
६. खानेपानी आयोजनाहरुको निर्माण गर्दा एक घर एक धारा को नीति अनुरूप निर्माण गरिनेछ।
७. फोहोर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धी सचेतनामुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । साथै मुख्य बजार क्षेत्र तथा मानिसको भिडभाँड हुने सार्वजनिक स्थानमा फोहोर कन्टेनर राखी फोहोर व्यवस्थापन कार्य अगाडी बढाईने छ ।

आर्थिक विकास

१. कृषि तथा पशुपंक्षी

१. यस गाउँपालिकाको समृद्धिको मुख्य आधार र प्रमुख पेशा नै कृषि भएको हुँदा कृषि पेशामा युवा जनशक्तिको आकर्षण बढाई व्यवसायिक कृषि प्रणालीको विकास गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ।
२. कृषि क्षेत्रको अभिलेखलाई प्रविधिकरण गर्न किसान सुचीकरण कार्यक्रम मार्फत सुचीकृत गरी कृषि सम्बन्धी एकिकृत तथ्यांकको संकलन गरी किसानको पहिचान तथा वर्गिकरण गरी किसान परिचय पत्र वितरण गरिने छ।
३. साविकमा दर्ता भएका समुहहरूलाई स्थायी लेखा नम्बर दर्ता, लेखा परीक्षण तथा स्थानीय तहमा बार्षिक रुपमा नवीकरण गर्न कार्यलाई कडाइका साथ लागु गरी निष्कृत रहेका समुहहरूलाई खारेजको प्रक्रिया सुरु गरिनेछ।
४. कृषकहरूलाई समुहमा आवद्ध गरी वडा स्तरीय संजाल मार्फत कृषि सम्बन्धी कार्यक्रमको विस्तार र बजारीकरणको व्यवस्था मिलाइनेछ।
५. एक वडा एक उत्पादनको अवधारणालाई आत्मसाथ गरी वडागत उत्पादनको सम्भाव्यता अध्ययन गरी व्यावसायिक उत्पादनमा जोड दिई आत्मनिर्भर स्थानीय अर्थतन्त्रको निर्माण गरिनेछ।
६. कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धिका लागि कृषि क्षेत्रको व्यावसायिकरण, यन्त्रिकरण तथा आधुनिकीकरणमा जोड दिइनेछ। यसका लागि किसानहरूलाई लागत सहभागितामा आधुनिक कृषि औजार तथा उपकरणहरू अनुदानमा वितरण गर्दै लगिनेछ।
७. रैथाने तथा लोपोन्मुख बालीलाई सुचिकृत गरी रैथाने बाली संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा प्रबर्द्धन गरिनेछ।
८. गाउँपालिकालाई तरकारीमा आत्मनिर्भर बनाउन "आफ्नो बारी आफैलाई तरकारी" कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ।
९. फूलको आयातलाई प्रतिस्थापनका साथै कृतिम फूलमालालाई निरुत्साहित गर्न "आफ्नो बारीको डिलमा रोपौं हजारौं" अभियान संचालन गरिनेछ।
१०. कृषि उत्पादनलाई मुख्य सडकसम्म ढुवानीको व्यवस्था मिलाई बजारिकरणमा सहजीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
११. दलहन र तरकारी बालीको उत्पादनमा वृद्धि गरी स्थानीय स्तरमै बजारको सुनिश्चितता गर्न कृषि सहकारी, समुह, फर्म र किसानहरूसँगको सहकार्यमा विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम अन्तर्गत पालिकालाई आवश्यक हुने दलहन र तरकारी बाली स्थानीय उत्पादनलाई मात्र उपयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१२. हावापानी तथा भौगोलिक अवस्थिति सुहाउँदो फलफुल पकेट क्षेत्र तोकी सुन्तला, कागती, दाते ओखर, स्याउ, किवी, आप, केरा, लिची जस्ता फलफुलको क्षेत्र विस्तारमा जोड दिइनेछ।

१३. सिचाई सुविधा नपुगेका कृषि भूमिमा सिचाई सुविधा विस्तारका लागि सिचाई नहर, पोखरी, पाइप सिचाई जस्ता सिचाई पूर्वाधारको निर्माण तथा मर्मतसम्भार गर्दै लगिनेछ ।
१४. गाउँपालिका भित्र उत्पादित कृषि उपजको बजारीकरण गर्न गाउँपालिकाको लोगो सहितको प्याकिङको व्यवस्था गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
१५. पशुपालन व्यवसायलाई व्यवसायिककरण गर्दै पशुजन्य उत्पादनमा पालिकालाई क्रमशः आत्मनिर्भर बनाउँदै लगिनेछ ।
१६. पशुहरुमा देखिने महामारी तथा आकस्मिक रोगहरुका कारण पशुधनमा ठुलो क्षति व्यहोरी रहनु परेको अवस्थालाई मध्यनजर गरी पशु विमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई थप प्रभावकारी रुपमा सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
१७. पशुजन्य उत्पादन वृद्धि तथा पशु नश्व सुधारको लागि ए.आई.मिसन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
१८. सम्भाव्यताका आधारमा पशु पकेट क्षेत्र तोकी कृषकको सह-लगानीको आधारमा पालिकाबाट अनुदान दिने नीतिलाई अवलम्बन गरिने छ । पशुपालनलाई व्यवसायिक तथा रोजगारमूलक पेशाका रुपमा विकास गर्न साथै मासु उत्पादनमा अभिवृद्धि गर्न यसै आर्थिक वर्षमा बाख्रा बिशेष पकेट घोषणा गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१९. महामारी लगायत पशुहरुमा देखिने रोगहरुको उपचारका लागि पशु स्वास्थ्य प्राविधिकहरुलाई कृषकको घरगोठ तथा कृषि फर्महरुमै गई सेवा प्रदान गर्न टोल टोलमा पशु प्राविधिक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२०. पशुहरुमा देखापर्ने महामारीजन्य रोगहरुको रोकथाम तथा नियन्त्रणको उपचारका लागि निशुल्क र पर्याप्त औषधीको व्यवस्था गरिनेछ ।
२१. दुग्धजन्य पदार्थलाई व्यवसायिक तथा बजारीकरण गर्न दुध संकलन केन्द्र तथा डेरी उद्योग स्थापनामा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२२. मासुमा र अण्डामा आत्मनिर्भर बनाउने उद्देश्यले व्यवसायिक रुपमा पशुपालन कार्यक्रमलाई थप विस्तार गरिने छ ।
२३. गाउँपालिकाबाट अनुदान पाएका कृषकहरूसँग किसान सम्वाद रेडियो कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ।

२. पर्यटन प्रवर्द्धन र धर्म संस्कृति

“पर्यटनमा लगानी, सम्बृद्धिको बिहानी”

१. थलारा गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका धार्मिक साँस्कृतिक महत्व बोकेका मठमन्दिर, पाटी पौवा तथा धार्मिक, साँस्कृतिक क्षेत्रको आवश्यकता अनुसार मर्मतसम्भार तथा संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।
२. पर्यटन पर्वद्धनका लागि छडीभेल झरना, देवल भगवती मन्दिर, मालिका, खापरदह, माइकाथान, मालुमेला शिवालय धाम लगायतका प्रमुख पर्यटकीय स्थलमा आन्तरिक र बाह्य पर्यटकको आकर्षण बढाउन आवश्यक पूर्वाधार निर्माणका साथै प्रचारप्रसारका कार्यक्रम अगाडी बढाइनेछ ।
३. ऐतिहासिक क्षेत्र थलारा राज्यको कोट दरबारमा आउने सुरङ मार्गको उत्खनन् गरी सुरङ मार्गलाई पुनः सञ्चालनमा ल्याउनको लागि संघीय र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिने छ ।

४. थलारा गाउँपालिकाबाट खप्तड जाने पदमार्गलाई लक्षित गरी घोडादाउना र आठाबिस क्षेत्रलाई Tourism village को रूपमा रूपान्तरण गर्न home stay संरचनाहरूलाई थप विस्तार गरिने छ ।
५. परम्परागत लोक भाका डेउडा संस्कृतिको संरक्षण गर्दै बझाङ्गी संस्कृतिको प्रचारप्रसार गर्न स्थानीय चाडपर्व मेला, सांस्कृतिक कार्यक्रमहरूलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

३. लघु, घरेलु उद्यम तथा रोजगारी

१. हाम्रा परम्परागत तथा घरेलु उद्यम निगालोको चोया, बासवाट बनेका विभिन्न सामग्री तथा अन्य परम्परागत सिपको उपयोग गरी व्यावसायिक उत्पादनलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
२. युवा जनशक्तिलाई आवश्यक सिप विकासका तालिम तथा उद्यमशिलता सम्बन्धी तालिम दिई उद्यमशिल बन्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
३. स्थानीय स्तरमा उपलब्ध हुने कच्चा पदार्थमा आधारित लघु उद्यम प्रवर्द्धनका लागि औद्योगिक क्षेत्र घोषणा गरी पूर्वाधार निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ ।
४. स्थानीय स्तरमा संचालन हुने विकास आयोजनामा न्यूनतम १०० दिनको रोजगारी सुनिश्चित हुने गरी बेरोजगार सूचीमा सूचीकृत व्यक्तिहरूलाई काममा खटाउन प्राथमिकता दिइनेछ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत अधिकतम रोजगारी सिर्जनाका लागि सशर्त अनुदानबाट प्राप्त बजेटका साथै स्थानीय तहबाट थप लागत साझेदारी मार्फत रोजगारमूलक आयोजनाहरू संचालन गरिनेछ ।

४. सिचाई

१. सिचाई सुविधा नपुगेका कृषि भूमिमा सिचाई सुविधा विस्तारका लागि सिचाई नहर, पोखरी, पाइप सिचाई जस्ता सिचाई पूर्वाधारको निर्माण तथा मर्मतसम्भार गर्ने कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ । साथै पालिकाको बजेट भित्र नसमेटीएका योजनाहरूलाई संघीय तथा प्रदेश सरकारमा सिफारिस गर्दै साझेदारीमूलक विकास नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२. निर्मित पुराना सिचाई नहरको मर्मत संभार गरी नियमित रूपमा सञ्चालनमा ल्याउन सम्बन्धित उपभोक्ताहरूलाई जिम्मेवार बनाउने नीति छ ।

५. वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- क) सम्भावित विपद् जोखिम स्थानहरूको भौगर्भिक अध्ययन मार्फत पहिचान र नक्सांकन गरिनेछ । बाढी तथा पहिरोको जोखिम कम गर्नको लागि विभिन्न निकायहरूसँग लागत साझेदारी गरी पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना र विकास गरिनेछ ।
- ख) भौगर्भिक अध्ययन प्रतिवेदनको आधारमा वर्ग २ मा रहेको वस्तीहरूमा अल्पिकरणको कामहरू गरिनेछ । सोको स्रोत व्यवस्थापनको लागि जिल्ला, प्रदेश र संघीय सरकार समक्ष आवश्यक

समन्वय र पहल गरिनेछ । अल्पीकरण योजना सञ्चालन गर्दा वातावरणमैत्री, प्रकृतिमैत्री र परम्परागत रैथाने ज्ञानलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

- ग) विपदमा पहिलो पंतिमा रहेर काम गर्ने समुदायलाई विपद् व्यवस्थापन प्रति थप जिम्मेवार, सक्षम र सवल बनाउनको लागि स्थानीय स्तरमा आधारभूत खोज उद्धार र प्राथमिक उपचार सम्बन्धी पुर्नताजगी तालिम सञ्चालन गरिनेछ । तालिम पश्चात खोज उद्धार र प्राथमिक उपचारको लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
- घ) विपदबाट प्रभावित परिवारको पुनर्निर्माण र पुनर्स्थापनाको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । उक्त कार्यको लागि स्थानीय तहले वेहोर्नु पर्ने लागत साझेदारिको लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ङ) ग्रामीण सडक निर्माण निर्देशिका बमोजिम सडक निर्माण र उन्नतिको काम गरिनेछ । सडक आसपास पहिरो जान नदिन आवश्यकताअनुसार भारवहन पर्खाल, बायो—इन्जिनियरिङ्ग तथा पानी निकासको अनिवार्य व्यवस्था गरेर मात्र कार्यपालिकाले सडक आयोजना स्वीकृत गर्ने, सोहि अनुसार बजेट विनियोजन गर्ने र सबै ग्रामीण सडकमा सोको कार्यान्वयन सुनिश्चित गरिनेछ । साथै सडक आसपास बग्ने पानीको निकास, पहिरो तथा भिरालो जमिन स्थिरीकरण गर्न बायो—इन्जिनियरिङ्ग तथा अन्य वातावरणमैत्री, प्रकृतिमैत्री प्रविधिको व्यापक उपयोग तथा प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- च) विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा आधारित भै प्रक्रियागत र वास्तविक घटनलाई आधार बनाई नमूना अभ्यास क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सामुदायिक स्वयंसेवक कार्यदल गठन गरिने छ । उक्त कार्यदललाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- छ) अति उच्च जोखिममा रहेका बस्तीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा पुनर्स्थापनाका गर्न आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ । पहिरो जोखिम (वर्ग २) बस्तिको प्राथमिकता तथा प्राविधिक सम्भाव्यताका आधारमा पहिरो जोखिम न्यूनीकरण गर्न विज्ञहरू संलग्न गराई प्राविधिक अध्ययन गर्ने र विस्तृत प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गरी उक्त विस्तृत प्राविधिक प्रतिवेदनका आधारमा प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारसँग आवश्यक स्रोत व्यवस्थापनका लागि समन्वय गरिनेछ ।
- ज) मनसुनजन्य विपद् पूर्वतयारीका लागि जल तथा मौसम विज्ञान विभाग सँगको समन्वयमा स्वचालित जल मापन र खोलामा पानिको सतह मापन गर्ने यन्त्र जडान गरिने छ । यसका साथै स्थानीय भूपरिवेष्ट अनुसारको विपद् पूर्व सुचना प्रणाली जडानका लागि सम्बन्धित मन्त्रालय र निकायहरूसँग समन्वय गरिनेछ ।

- (झ) विपद् पोर्टललाई पूर्णता दिई विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको कार्यलाई चुस्त दुरुस्त राख्न सुचना संकलन र अद्यावधिकलाई प्राथमिकताको साथ अघि बढाइनेछ ।
- (ञ) जोखिमको सम्मुखमा रहेका वस्तीलाई अस्थायी स्थानान्तरणका लागि पहिचान भएका खुला तथा सुरक्षित स्थानमा अति आवश्यक पूर्वाधारहरूको सुनिश्चितता सहित अत्यावश्यक वस्तुहरूको भण्डारण गरिनेछ । विपद्को समयमा प्रयोग गर्न सकिने विद्यालय, सामुदायिक भवन तथा अन्य सार्वजनिक भवनहरूको पहिचान गरी आवश्यक बन्दोबस्ती गरिनेछ ।
- (ट) पूर्वाधार विकासको योजना तर्जुमा तथा निर्माण कार्य गर्दा जोखिम न्यूनीकरणको पक्षलाई एकिकृत आवश्यक गरिनेछ । जस्तै कच्ची सडक आसपासको भिरपाखोमा सिमली, अम्रिसो, बाँस जस्ता डाले घाँस र फलफूलका विरुवा रोपण गर्ने । आगलागीको जोखिममा रहेका समुदायमा पानी सञ्चय गर्न पोखरी निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता साथ अघि बढाइने छ ।
- (ठ) स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र (LEOC) को स्थापना तथा सञ्चालन गरी जल तथा मौसम विज्ञान विभागबाट प्राप्त मौसम सम्बन्धी सूचनाहरू समयमै समुदायमा प्रवाह तथा प्रभावकारी विपद् प्रतिकार्य संयन्त्रको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
- (ड) प्रकोपको निगरानीका आधारमा पूर्वानुमान सूचना पाएपछि विपद्जन्य घटना घट्नु अगावै निश्चित समयावधिमा प्रभावकारिरूपमा विपद् पूर्वतयारी तथा अग्नीम प्रतिकार्य गरी सम्भावित प्रकोपबाट हुन सक्ने जनधनको क्षतिका साथै विपद् प्रभाव कम गर्न गाउँकार्यपालिकाले तयार गरेको पूर्वानुमानमा आधारित विपद् पूर्वतयारी तथा अग्नीम प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ ।
- (ढ) विपद्को समयमा परिचालन गर्नका लागि समुदाय स्तरमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन टास्क फोर्स (कार्यदल) गठन र साझेदार संस्था मार्फत क्षमता विकासको लागि विपद् सम्बन्धी सामुदायिक शिक्षा कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- (ण) विपद् तथा अन्य आपतकालिन अवस्थामा तत्काल उद्धार लगायतको कार्यको लागि प्रत्येक वडामा हेलिप्याड, बाढी पहिरोको जोखिममा रहेका सेती नदी तथा अन्य खोला किनारका वस्तीहरूलाई सुरक्षित बनाउन तटबन्ध लगायत विपद् अल्पीकरणका उपायहरू अपनाइनेछ ।
- (त) विद्यमान सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमहरूलाई विपद् उत्तरदायी सामाजिक सुरक्षाको अवधारणा अनुरूप संचालन गर्दै लगिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ताको वितरण मनसुन अगावै गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- (थ) सामुदायिक वनलाई विन्द्रावनको अवधारणा प्रयोग गरी पर्यटन विकासमा जोड दिइनेछ ।

पूर्वाधार विकास

१. भवन, पुल, शहरी विकास, सडक

१. राष्ट्रिय भवन संहिताको परिधिभित्र रही गाउँपालिकाको भवन संहिता निर्माण गरी कुनै पनि नयाँ बन्ने भवन तथा घरहरु नक्सा पास गरेर मात्र निर्माण गर्ने नीतिलाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।
२. गाउँपालिका भित्र हुने निर्माण कार्यको गुणस्तर नियन्त्रणका लागि सिभिल ल्याबबाट गुणस्तर जाँच गराउने अभ्यास सुरु गरिनेछ ।
३. पालिका भित्रका सबै वडाहरुलाई जोड्ने मुख्य सडक संजालहरुलाई मर्मतसंभार तथा स्तरोन्नति गरी बाह्रै महिना संचालनमा ल्याइनेछ ।
४. निर्माणाधिन आयोजना समयमै सम्पन्न गर्ने तथा अधुरा आयोजनालाई पूर्णता दिन आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ।
५. पालिका भित्रका खरले छाएका छानोलाई जस्तापाताले विस्थापित गर्ने गरी सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत छनौट भएका लाभग्राहीहरुको सुरक्षित आवास निर्माण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइनेछ।
६. स्थानीय सडक निर्माणलाई योजनाबद्ध तुल्याइनेछ ।
७. गाउँपालिका भित्रका पूर्वाधार तयार गर्दा बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, महिलामैत्री संरचनामा जोड दिइने छ।
८. गाउँपालिकालाई योजनाबद्ध विकास र समृद्धि प्राप्तिको दिशामा डोच्याउन अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालीन लक्ष्य सहितको योजनाहरु तयार गरी विगतको अभ्यासमा रहेका टुक्रे योजनाहरुमा बजेट विनियोजन गर्ने परम्पराको न्यूनीकरण गर्दै पूर्वाधार विकासमा केही ठुला तथा दीर्घकालिन प्रभाव पार्ने योजनाहरु छनौटमा जोड दिइनेछ।
९. विभिन्न स्थानमा पुल निर्माणको लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारसंग पहल गरिनेछ ।
१०. पालिकाबाट संचालन हुने योजनाहरुमा प्रभावकारिता, गुणस्तरियता तथा पारदर्शिता कायम गर्न आयोजनाहरुको निर्माण पूर्व, निर्माण अवस्थामा र सम्पन्न अवस्थामा गरी योजनाको सबै चरणमा गरिने अनुगमन प्रणालीको प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
११. स्थानिय स्तरमा रहेका दक्ष/अदक्ष जनशक्तिको पहिचान गरि सूचिकृत/नविकरण गर्ने, प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्ने र स्थानीय जनशक्तिको क्षमता अधिवृद्धि गरि जनसहभागिताको माध्यमबाट स्थानिय पूर्वाधार विकासका योजनाहरुमा स्थानीय श्रोत साधन र सिप परिचालन गरी रोजगारी सृजना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१२. सडकमा बायो इन्जिनियरिङ प्रविधिलाई जोड दिई सडकलाई दिगो, वातावरणमैत्री बनाई विपद जोखिम न्यूनीकरणमा जोड दिइनेछ ।
१३. रणनीतिक महत्वको रुपमा रहेको झनाना देखि गाडावाँज सम्मको सडक मर्मत संभार तथा स्तरोन्नतिको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाइने छ ।

१४. सार्वजनिक सडक, पुल पुलेसा, भवन, खानेपानी, नहर तथा अन्य योजनाहरूको मर्मत संभारको लागि मर्मत संभार कोषलाई उपयोगमा ल्याइनेछ ।
१५. गाउँपालिकाबाट गरिने सार्वजनिक खरिद सम्बन्धी कार्यमा सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली बमोजिम थप प्रतिस्पर्धी, पारदर्शी, मितव्ययी र प्रभावकारितामूलक बनाउँदै लगिनेछ ।
१६. टोल विकास संस्थाको गठन गरी सक्रिय तुल्याइनेछ साथै उपभोक्ता समितिमार्फत कार्यान्वयन गर्न सकिने आयोजनाहरू टोलविकास संस्था मार्फत संचालन गर्न आवश्यक कानुनी तथा संरचनात्मक प्रबन्ध गरिनेछ ।
१७. उत्कृष्ट काम गर्ने टोलविकास संस्था तथा निर्माण व्यवसायीलाई पुरस्कृत तथा काममा ढिलाई कमजोर कार्यसम्पादन गर्नेलाई दण्डित तथा आवश्यक कारवाही गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

२. जलस्रोत, विद्युत तथा स्वच्छ उर्जा

१. राष्ट्रिय प्रसारण लाईन नपुगेका वडा तथा टोलहरूलाई राष्ट्रिय प्रसारण लाईनको पहुँच भित्र पुऱ्याउन सम्बन्धित निकायसँग आवश्यक पहल, समन्वय सहकार्य गरिनेछ।
२. गाउँपालिका भित्र सम्भाव्य नविकरणीय उर्जाको प्रयोगलाई बढावा दिन संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा यस क्षेत्रमा क्रियाशिल अन्य संघ संस्थासँग समन्वय गरिने छ ।
३. ऊर्जाको रुपमा प्रयोग हुदै आएका दाउरा तथा ग्याँस सिलिण्डरको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरी विद्युतीय इन्डक्सन चुलो लगायतका नविकरणीय ऊर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

३. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि

१. नागरिकलाई यथा शिघ्र सूचना आदान प्रदान गर्न गाउँपालिकाको वेबसाइट, फेशबुक पेज, ट्वीटर जस्ता सामाजिक सञ्जाललाई नियमित रुपमा अपडेट गरी कार्यालयका गतिविधिहरूलाई नियमित रुपमा सार्वजनिकीकरण गरिने छ। वार्षिक नीति कार्यक्रम, बजेट, गाउँपालिकाबाट पारित कानुन, महत्वपूर्ण सूचनाहरू वेबसाइट, पुस्तक प्रकाशन, पत्रपत्रिका, एफ.एम अन्य विधिबाट सार्वजनिक गरिनेछ। । सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक लेखापरिक्षण र होर्डिङ्ग बोर्ड लगायतका औजारहरू मार्फत नागरिकको सुचनाको हक सुनिश्चितता प्रदान गरिनेछ।
२. टेलिफोन नेटवर्क सेवा प्रभावकारी हुन नसकेका बस्तीहरूमा नेपाल टेलिकम लगायतका सम्बन्धित निकायहरूसँगको समन्वयमा थप प्रभावकारी बनाईन पहल गरिने छ ।
३. नेपाल टेलिकमसँग समन्वय गरी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सरकारी कार्यालय र सबै टोलमा Fiber इन्टरनेट सेवा विस्तार गरी सूचना तथा संचार प्रविधिलाई नागरिकको नजिक पुर्याईने छ ।
४. गाउँपालिका बाट प्रवाह गरिने सम्पूर्ण सेवाहरूलाई सुचना तथा सञ्चार प्रविधिमैत्री बनाउन SMS Gate Way, एकीकृत कार्यालय व्यवस्थापन प्रणाली, विद्युतीय अनुगमन प्रणाली जस्ता प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिईनेछ।
५. इ हाजिरिका माध्यमबाट कर्मचारीको अनुगमनलाई थप प्रभावकारी बनाउन सबै कार्यालयमा कडाइका साथ लागु गरिनेछ।

४. सार्वजनिक सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास तथा सुशासन

“सुशासन नै सार्वजनिक सेवा प्रवाहको आत्मा
गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने जिम्मेवारी अब हाम्रै हातमा”

१. स्थानीय तहबाट प्रदान गरिने सबै किसिमका सेवालाई पहुँचयोग्य, सेवाग्राहीमैत्री, जनउत्तरदायी, पारदर्शी, पूर्वानुमानयोग्य तथा सरलीकृत बनाई सार्वजनिक सेवालाई सुशासनयुक्त तुल्याइनेछ।
२. गाउँपालिका र वडा कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवामा जनउत्तरदायित्व र पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्न सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, गुनासो व्यवस्थापन लागायतका सुशासनका औजारहरूको प्रभावकारी प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
३. प्रशासनिक संरचनामा दरवन्दी व्यवस्था, कार्यलयको कार्यबोझ र आवश्यकताका आधारमा कानून बमोजिम संगठन विकासको थप अध्ययन गरी संगठन संरचना, दरवन्दी तथा शाखागत कार्यविवरण पुनरावलोकन गरी अद्यावधिक गरिनेछ।
४. रिक्त रहेका स्थायी दरबन्दीमा पदपूर्तिका लागि प्रदेश लोक सेवा आयोगमा माग गरी सबै पदहरू पदपूर्ति गरिनेछ।
५. गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन मूल्यांकनको आधारमा पुरस्कार, दण्ड र करार नवीकरण गर्ने पद्धति अवलम्बन गरिनेछ। सबै कार्यालयमा ई हाजिरीलाई अनिवार्य गरी सोही रेकर्डको आधारमा तलब भत्ता भुक्तानी गर्ने व्यवस्थालाई कडाइका साथ लागु गरिनेछ।
६. गाउँका सबै वडामा टोल विकास संस्थाहरू गठन गरी संस्थाको क्षमता विकास तथा वडा र गाउँ स्तरीय संजाल निर्माण गरी स्थानीय स्तरको विकासमा परिचालन गर्दै जनसहभागिता अभिवृद्धि गरिनेछ।
७. वडा भित्रको सार्वजनिक सम्पति, प्राकृतिक स्रोत साधन, धार्मिक, सांस्कृतिक, पुरातात्विक सम्पदा आदिको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा अभिलेखीकरण गर्ने कार्य सम्बन्धित वडा कार्यालयहरूबाट नै गर्ने व्यवस्था गरिनेछ।
८. गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी एवं पदाधिकारी, उपभोक्ता समिति र टोल विकास संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि क्षमता विकास तालिम, अभिमुखीकरण तथा अन्तर्क्रियात्मक कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।
९. आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी कानूनको प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा आर्थिक पारदर्शिता र वित्तिय अनुशासन कायम गर्नका लागि आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई ब्यवस्थित गर्न आवश्यक नीतिगत तथा संरचनात्मक सुधार गरिनेछ।
१०. यस गाउँपालिकाको हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजु गाउँपालिकाको स्थापना काल देखि प्रत्येक वर्ष बढ्दै गइरहेको छ। महालेखा परीक्षकबाट प्राप्त सुझावहरूलाई समेत मध्येनजर गर्दै आर्थिक प्रणालीलाई सुधार गर्दै लगिनेछ। लेखा समितिको कार्यसञ्चालन कार्यविधि र बेरुजु फर्स्योर्ट कार्यविधिलाई यसै अधिवेशन मार्फत जारी गरिनेछ। यसको लागि गाउँसभा अन्तर्गत रहेको सार्वजनिक लेखा समितिलाई नियमानुसार गठन/पुनर्गठन गरी क्रियाशिल बनाइनेछ। आगामी आ.व.मा बेरुजु फछ्यौट कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइनेछ। बेरुजु फछ्यौट गर्न बाँकी रहेका उपभोक्ता समितिका मुख्य पदाधिकारीलाई त्यस्तो बेरुजु बाँकी रहे सम्म अर्को उपभोक्ता समितिमा बस्न नमिल्ने व्यवस्था गर्ने तथा गाउँपालिकाबाट हुने जुनसुकै भुक्तानीबाट बेरुजु असुल गर्ने नीति अवलम्बन गर्दै बेरुजु फर्स्योर्टलाई प्रभावकारी बनाइ बेरुजु विहीन गाउँपालिका बनाउने तर्फ जोड दिइनेछ।

११. सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई विकेन्दीकरण गर्दै नागरिकको घरदैलोमा पुऱ्याउन वडा स्तरमा घुम्ती शिविरहरु संचालन गरिनेछ।
१२. गाउँका विभिन्न आयोजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन कार्य तथा बजार अनुगमन समेतलाई कार्यतालिका बनाई अझै प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ।
१३. गाउँपालिकाद्वारा हाल सम्म जारी ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड, मार्गदर्शन लगायतका कानुनी दस्तावेजहरु समयानुकूल संशोधन परिमार्जन गर्ने तर्जुमा हुन बाँकी कानुन निर्माणमा जोड
१४. अन्तर सम्बन्धित विषयहरुमा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र छिमेकी स्थानीय तह, जिल्ला समन्वय समिति तथा गैर सरकारी निकायसँग समेत आवश्यक समन्वय र सहकार्यको नीति अवलम्बन गरिनेछ।
१५. गाउँपालिकाको कृषि र पशु शाखामा रहेका जनशक्तिलाई अधिकतम समयमा फिल्डमा खटाई सेवा प्रवाहलाई अझ गुणस्तरीय, पहुँचयोग्य, नतिजामूलक र प्रभावकारी बनाई बनाईनेछ।

४.२ वित्तीय व्यवस्थापन तथा राजस्व परिचालन नीति

१. राजस्व प्रशासनलाई थप व्यवस्थित र प्रविधिमैत्री बनाउन करदाताहरुको विवरण सङ्कलन गरी विद्युतीय अभिलेख राख्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
२. कर अभिवृद्धिका लागि टोलटोलमा घुम्ति शिविर सञ्चालन तथा करको दायरामा आउन नसकेका कारोबारलाई करको दायरामा ल्याई हालको राजस्व परिचालनको आकारलाई वृद्धि गर्ने लक्ष्य लिई अभियानात्मक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।
३. यस गाउँपालिकाबाट प्रवाह गरिने सम्पूर्ण सेवालाई राजस्वसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध राखी कुनै पनि सेवा तथा सुविधालाई राजस्व क्लियरेन्सको आधारमा सेवा प्रवाह गरिनेछ।
४. करका दरहरुलाई समयानुकूल र वैज्ञानिक बनाई करको दायरामा नसमेटिएका उद्योग व्यवसाय र कारोवारहरुलाई नियमन गरिनेछ।
५. घरबाटै कर तिर्न मिल्ने प्रणालीको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरी राजस्व प्रणालीलाई सरलीकरण बनाइनेछ।
६. राजस्व छली तथा चुहावट नियन्त्रणका लागि अनुगमन तथा निरीक्षणको व्यवस्था मार्फत सूचना संकलनको प्रभावकारी संयन्त्र स्थापना गरी परिचालन गरिनेछ।
७. पालिका भित्रका बैंक तथा वित्तीय संस्था, सहकारी संस्था लगायत अन्य संस्थाहरुको संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वको उपयोग गरिनेछ।

गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,

प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रमले थलारा गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, भौतिक लगायत समग्र पक्षमा आशातित उपलब्धि हासिल हुने विश्वास लिएको छु। प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमको पूर्ण तथा प्रभावकारी कार्यान्वयनमा सम्पूर्ण जनप्रतिनिधी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, गाउँपालिकामा क्रियाशिल सबै राजनीतिक दल, नागरिक

समाज, बुद्धिजिवी, विकास साझेदार संघ संस्था, सञ्चार क्षेत्र तथा समस्त गाउँपालिका बासी दाजुभाई तथा दिदी बहिनीहरूको उल्लेखनीय सहयोग रहनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

अन्त्यमा,

नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाको क्रममा सहयोग गर्नुहुने गाउँपालिका उपाध्यक्ष ज्यू, वडा अध्यक्ष ज्यू, कार्यपालिका सदस्य ज्यू, सभाका सदस्य ज्यूहरू, विभिन्न समितिका संयोजकज्यूहरूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु । पूर्व बजेट छलफल कार्यक्रम तथा विभिन्न माध्यमबाट राय सुझाव दिनु हुने महानुभाव प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु । त्यसै गरी नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाको दौरानमा महत्वपूर्ण सहयोग गर्नुहुने प्रशासकीय अधिकृतज्यू, विषयगत शाखा प्रमुख, सम्पूर्ण वडा सचिव लगायत व्यवस्थापकीय सहयोग पर्याउनु हुने सम्पूर्ण कर्मचारी तथा समस्त गाउँपालिका परिवारलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।